

# GADA BALVA

Brīvība. Uzņēmība. Kompetence.



*Ir liela atšķirība starp izglītotu cilvēku un gudru cilvēku, Turība palīdz kļūt gudrākam*

## Valdis Valters

Biznesa augstskola *Turība* piešķir apbalvojumu "Goda absolvents" septiņiem augstskolas absolventiem, tostarp arī Uzņēmējdarbības vadības fakultātes absolventam, SIA "Valtera protēžu laboratorija" valdes priekšsēdētājam Valdim Valteram. Turības absolvents, okulārists Valdis Valters ir absolvējis *Turības* Uzņēmējdarbības vadības bakalaura programmu 2001. gadā. Studijas viņš uzsāka, lai paplašinātu savu redzesloku un iegūtu zināšanas uzņēmējdarbības vadībā. Valdis Valters šī gada janvārī brīvprātīgi devās uz Ukrainas galvaspilsētu Kijevu, lai palīdzētu ukraiņu karavīriem, kuri kaujās ar prokrieviskajiem separātistiem zaudējuši acis. Protēžu izgatavošanu okulārists finansēja pats un palīdzēja apmēram 70 ukraiņu karavīriem.

Valdim Valteram piešķirts apbalvojums GODA ABSOLVENTS Uzņēmējdarbībā un veselības aprūpē, tāpēc pirms svinīgās balvu pasniegšanas ceremonijas, aicinājām absolventu uz sarunu, lai uzzinātu viņa viedokli par studiju laiku, izglītības nozīmi karjeras attīstībā un pieredzi uzņēmējdarbībā.

### **Kā Jums radās vēlme kļūt par okulāristu? Un ko tas īsti nozīmē - okulārists?**

Okulārists rūpējas par cilvēka labsajūtu un veselību. Kad cilvēks vērsas pie okulārista, viņš ir atbildīgs par konkrēto cilvēku visos ārstēšanas posmos - gan pirms protezēšanas, gan pēc tās. Es nevarētu teikt, ka man bija apzināta vēlme kļūt par okulāristu. Man jau ir 26 gadu pieredze un varu teikt, ka šādas profesijas neizvēlas, cilvēks dzīves laikā nonāk līdz tām. Nebija tā, ka es apzināti virzītos uz mērķi kļūt par okulāristu. Es strādāju par feldšeri un sava darba ietvaros tiku nosūtīts arī uz Sibīrijas taigu, kur darīju to, ko citi ārsti nespēja izdarīt, tostarp veicu dažādas injekcijas un palīdzēju tur esošajiem latviešu strādniekiem. Manu darbu novērtēja atzinīgi, un ministrija piedāvāja iespēju doties uz Maskavu studēt par okulāristu. Es izmantoju šo iespēju, studēju un pēc tam atgriezos Latvijā, lai strādātu.

### **Kāpēc nolēmāt studēt Biznesa augstskolā *Turība*?**

Kad biju jau izveidojis savu protēžu laboratoriju, man bieži bija jātiekas ar augsta ranga amatpersonām, tostarp veselības ministru un citiem. Bieži, runājot ar šiem cilvēkiem, sapratu, ka man trūkst izpratnes un zināšanu par uzņēmējdarbības vadību, finanšu plūsmām un tamlīdzīgiem procesiem. Arī mani kolēģi studēja un turpināja pilnveidot sevi. Es sapratu, ka arī man tas ir vajadzīgs. Es izpētīju esošo piedāvājumu un Biznesa augstskola *Turība* man šķita atbilstošākais variants, un šobrīd ne mirki nenožēloju savu izvēli.



*Es jūtu, kāda ir atšķirība, vadot uzņēmumu un tā filiāles pirms un pēc Turības absolvēšanas. Pēc absolvēšanas es to noteiktu daru apdomīgāk un ar labākiem rezultātiem. Vairs nekāpju uz tiem grābekļiem, uz kuriem bieži uzķēros pirms studijām.*

---

#### **Kas visvairāk palicis atmiņā no studiju laika?**

Ir palicis atmiņā tas, ka uzreiz jau bija jāsāk kārtīgi strādāt. Tika uzdots daudz mājas darbu un referātu, kurus es, protams, rakstīju pa naktīm. Atceros pastāvīgos darbus un praktiskās studijas. Atmiņā palikusi arī Solvita Vītola, viņa bija ļoti atsaucīga un pretimnākoša, viņa vienmēr saprata studentus, kuri strādā vai nodarbojas ar uzņēmējdarbību, un ļāva nedaudz pārkāpt uzdoto darbu iesniegšanas termiņus. Bija individuāla pieeja, un es šobrīd nevarētu pateikt, ka kāds no lekciju kursiem būtu bijis nederīgs – viss bija vajadzīgs un sniedza man zināšanas, ko tālāk varēju izmantot praksē. Es jūtu, kāda ir atšķirība, vadot uzņēmumu un tā filiāles pirms un pēc *Turības* absolvēšanas. Pēc absolvēšanas es to noteiktu daru apdomīgāk un ar labākiem rezultātiem. Vairs nekāpju uz tiem grābekļiem, uz kuriem bieži uzķēros pirms studijām. Vēl *Turības* pasniedzējiem kaut kā nemanot izdevās iemācīt domāt un saskatīt patiesību. Uzskatu, ka ir liela atšķirība starp izglītotu cilvēku un gudru cilvēku – *Turība* palīdz kļūt gudrākam.

#### **Jūsu protēžu laboratorijai ir vairākas filiāles, tostarp Lietuvā, Igaunijā, Krievijā, Baltkrievijā, Gruzijā. Vai Jūs pats regulāri apmeklējat šīs filiāles?**

Jā, protams. Es pats regulāri dodos uz filiālēm un pieņemu pacientus. Ārpus Latvijas es atrodos aptuveni divus mēnešus gadā. Tiklīdz sākās Krievijas konflikts ar Ukrainu, nekavējoties aizvedām visu aprīkojumu un iekārtas no Krievijas. No visām filiālēm tieši Lietuvā es pavadu visvairāk laika, tur man ir arī vairāki līgumdarbi.

*Valstīs, kurās ir atvērtas filiāles, ir liels pieprasījums pēc pakalpojuma. Tiklīdz es nosaucu datumu, kad būšu tur uz vietas, pacientu saraksts uzreiz tiek aizpildīts nedēļu uz priekšu.*

---

#### **Laikā, kad lielākā daļa Latvijas uzņēmēju orientējas uz Rietumu tirgu, Jūs izvēlaties pavisam citu ceļu. Kāpēc esat atvēris filiāles tieši šajās valstīs?**

Vakareiropas valstīs, piemēram, Vācijā tirgus ir ļoti piesātināts un speciālistu ir pat pārāk daudz, tāpēc viņi savstarpēji konkurē, samazinot cenu, bieži vien nonākot līdz smieklīgi zemei cenai par pakalpojumu. Runājot par ASV, tur vēl pat nav dzirdējuši par tādām tehnoloģijām, kādas es izmantoju savā praksē. Tur pielietotās tehnoloģijas nereti rada sarežģījumus gan pacientiem, gan ārstiem. Turklāt iekļūt ASV tirgū eiropietim ir gandrīz neiespējami, jo Amerikā ir izveidotas dažādas asociācijas vietējo ārstu atbalstam. Taču godīgi sakot, ja arī būtu tāda iespēja, es diez vai to izmantotu. Mani pakalpojumi maksā konkrētu summu, neatkarīgi no tā, vai tie tiek pārdoti Krievijā vai Vācijā. Valstīs, kurās ir atvērtas filiāles, ir liels pieprasījums pēc pakalpojuma. Tiklīdz es nosaucu datumu, kad būšu tur uz vietas, pacientu saraksts uzreiz tiek aizpildīts nedēļu uz priekšu. Mani pakalpojumi ir pieprasīti arī Azerbaidžānā un Turcijā, kur nākotnē plānoju atvērt filiāli.

#### **Šķiet, esat visai aizņemts. Vai Jums atliek laiks arī sev pašam? Kā pavadāt tādus brīžus, kad nestrādājat vai nepalīdzat kādam citam?**

Kā teica mana vecmāte: “Ja Tu gribi atpūsties no darba, dari citu darbu”. Bieži mainu darba vidi, tāpēc darbs nomaina darbu. Protams, ir daudz un bieži pārlidojumi, kas mani nogurdina. Tāpēc esmu izvēlējies dzīvot tur, kur es dzīvoju, un iekārtoju vidi sev apkārt. Man ir tieši tāda māja, dārzs un pagalmi, kādu es vēlos. Nevarētu teikt, ka es esmu aizrāvis ar dārzniecību, bet man patīk veidot skaistu ainavu savā dārzā. Esmu aizrāvis ar Bonsai kociņiem un to kopšanu. Šobrīd jau esmu sasniedzis līmeni, kad varu dārzniecībā paņemt šķībi, līku kociņu un padarīt to skaistu. Vide, kas ir man apkārt, rada apstākļus, kuros es varu atpūsties.

#### **Jūs esat palīdzējis apmēram 70 Ukrainas karavīriem, ievietojot viņiem acu protēzes. Kāpēc nolēmāt to darīt?**

Tas noteikti nebija saistīts ar biznesu. No brīža, kad Putinu pirmo reizi ievēlēja par prezidentu, es sekoju līdž viņa izteikumiem, kuri nereti bija agresīvi un rupji, nicinoši pret Baltijas un citām valstīm. Kaut vai tas fakts, ka Krievijā ukraiņi niervājoši tiek dēvēti par “hoholiem”. Ne tikai ikdienas sarunās, bet arī starp ierēdņiem, vadītājiem. Ukraina tiek saukta par “Hohlandiju” un kādi tik izteikumi un apzīmējumi netiek raidīti Latvijas virzienā... To visu dzirdēju jau studiju laikā, diezgan ilgu laiku nodzīvojot Krievijā. Bet pēc neskaitāmajiem prezidenta Putina izteikumiem bija skaidrs, ka nekas labs no šīs valsts nav gaidāms. Tika radīts iespaids, ka Krievija nav agresors, tā ir valsts, kurā dzīvo nācija ar plašu sirdi, kas ir gatava sadarboties. Lai gan bija skaidrs, ka Krievija nekad neatvainosies par saviem pāridarījumiem, cilvēki ļāva sevi apmānīt un noticēja Krievijas tēlam. Arī es ļāvos šim apmānam un noticēju, sāku izturēties pielaidīgāk, piemēram, vedu no Krievijas bērniem pasaku grāmatas. Tad sākās notikumi Ukrainā, Maidana laukumā, sākumā tas šķita daudz nevainīgāk kā tagad, tika uzskatīts, ka tās būs pāris dienas un viss beigsies, bet tā diemžēl nenotika. Pagājušā gada pavasarī protezēju pirmos Kijevas Maidanā cietušos, viņi bija



V A  
P R  
LABO

nosūtīti pēc Lietuvas valdības lūguma, jo man klīnika atrodas arī Lietuvā. Toreiz, saskaroties ar saviem pacientiem, es sapratu, kas īsti ir Maidans - ka tas nav pielīdzināms Barikādēm, kas notika Latvijā. Es uzskatu, ka visi cilvēki, kuri ir absolvējuši *Turību* ir inteligēnti cilvēki, un inteligēnti cilvēki nevar būt apolītiski un palikt malā. Tas nebija straujš un impulsīvs lēmums. Mans kolēģis un studiju biedrs Māris Rēvalds iepazīstināja mani ar Ukrainā cietušo atbalsta fonda darbību, un es sapratu, ka arī es varu iesaistīties un palīdzēt cietušajiem. Novembra beigās es ieplānoju, ka janvārī kopā ar palīdzi došos uz Ukrainu.

### **Lūdzu, pastāstiet par piedzīvoto Ukrainā!**

Kad ieradāties, sajūtas bija spēcīgas - pilns gaitenis ar jauniem puīšiem padilušos, nonēsātos formas tērpos. Viņi bija smagi cietuši, savainoti un sakropļoti. Daudziem no viņiem līdzī bija mammas vai draudzenes, vairāki no viņiem bija tikai par mata tiesu izglābušies no nāves, palikuši dzīvi brīnumainā kārtā. Daudzi no viņiem bija sašauti, cietuši sprādzienos, liela daļa no viņiem bija nonākuši gūstā un tieši tur arī guvuši savus ievainojumus. Palīdzību vajadzēja sniegt vairāk cilvēkiem, nekā mēs spējām.

### **Vai plānojat vēl doties uz Ukrainu palīdzēt?**

Jau pirmajā reizē, kad viesojos Ukrainā, cilvēki gaidīja, lai nosaucu datumu, kad atkal došos viņiem palīdzēt. Datums ir zināms.

---

*Cilvēks, kuram ir sakropļotas, piemēram, ausis, spēj to noslēpt, bet, ja traumēta acs vai seja, apkārtējie to uzreiz pamana un šo cilvēku izstumj no sabiedrības. Ar acs protēzi nav iespējams atgriez redzi, taču ir iespēja cilvēku atkal atgriezt sabiedrībā.*

---

### **Kā tas ir, kad cilvēks saņem šo protēzi? Ko tas viņam nozīmē?**

Viņš ir laimīgs. Cilvēks, kuram ir sakropļotas, piemēram, ausis, spēj to noslēpt, bet, ja traumēta acs vai seja, apkārtējie to uzreiz pamana un šo cilvēku izstumj no sabiedrības. Turklāt, acs ābola bojājums vai pilnīgs tā zudums var ilgtermiņā radīt sarežģītas medicīniskas komplikācijas, un cilvēks var zaudēt arī otru aci. Ar acs protēzi nav iespējams atgriez redzi, taču ir iespēja cilvēku atkal atgriezt sabiedrībā.

---

*Ģimenei ir jābūt pirmajā vietā un tad tai jāpakārto viss pārējais – darbs, hobiji, veselība. Arī veselība nevar būt pirmajā vietā, cilvēkam nav nemitīgi jāuztraucas, nav jāiet nodot dažādas analīzes un jāmēra asinsspiediens.*

---

### **Kā Jūs tiek galā ar emocijām, kas ir Jūsu darbā?**

Es cenšos tam pieiet racionāli. Protams, jūtu līdzī ikvienam cilvēkam, vienalga, vai tā ir jauna meitene, mazs bērns vai pieaudzis cilvēks. Protams, ir īpaši smagi gadījumi, piemēram, Ukrainā, šādas situācijas ir emocionāli grūtas.

### **Kas Jums dzīvē ir vissvarīgākais?**

Tā ir ģimene. Bieži cilvēki to aizmirst un uzskata, ka svarīgākais ir darbs, arī es tā kādu laiku domāju, taču tas nav pareizi. Ģimenei ir jābūt pirmajā vietā un tad tai jāpakārto viss pārējais – darbs, hobiji, veselība. Arī veselība nevar būt pirmajā vietā, cilvēkam nav nemitīgi jāuztraucas, nav jāiet nodot dažādas analīzes un jāmēra asinsspiediens. Arī es kā ārsts nevaru uzreiz pateikt, kad pēdējo reizi biju pie zobārsta vai kāds ir mans asinsspiediens. Taču ir jādomā un jāatvēr laiks ģimenei, tad arī viss pārējais izdosies un būs iespējami panākumi arī citās jomās.

---

*Es uzskatu, ka visi cilvēki, kuri ir absolvējuši *Turību* ir inteligēnti cilvēki, un inteligēnti cilvēki nevar būt apolītiski un palikt malā.*

---